

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 ft — kr.
Negyedévre 2 ft 50 kr.
Egy hóra 1 ft — kr.

Hirdetési ár:

Othasábas petisör egyszeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyiltér 4 hasábas petisörért 20 kr.

Hirdetést vagy reklamot magában foglalt
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Csütörtök Junius 11.

113. szám.

A forró házról.

Budapest, junius 10.

A hőmérséklet tetemes változása
érezhető már jó hosszú idő óta a tisztelt
Házban. A levegő az elviselhetlenségig
tikasztó, a beszédek az izetlenségig
lanyhák. Hogy rendkívül kérdéses élve-
zet ilyen forró páraktól terhes légkörben
naponta öt órán át tanakodni a várme-
gyék javán, baján, ezt minden vonako-
dás nélkül el kell ismernünk. És hogy
ily körülmények közt a vita nem vehet
kellő lendületet, hogy szónok és hallgató
felülmulja egymást az álmoosságban, az
szintén a dolog természetében van. A
tartózkodás a Házban mindenki gyötrel-
lemnek érzi és ki sem engedi át magát
csalódásnak a tekintetben, hogy a köz-
gazdatis reform feletti általános vita na-
pok óta megfeszített figyelmetlenség mel-
lett történik.

Es ha mindezek dacára tovább is
erőltetik a vitát, joggal kérdezhajjuk,
mily ezelt akar általa elérni az ellen-
zék? Személyes motívumok nem játszhat-
nak közre, mert az csak nem lehet a
tisztelt honatyák becsvágya, hogy beszé-
deiket félálomban bölintgató Háznak mond-
ják el. De még kevésbbé lehetnek tár-
gyilagos motívumok a játékban, mert
csak nem olyan dőre az ellenzék, hogy
elhigye, miként sikerülhet neki, szűkeu
szívárgó beszédei által megakadályozni a
javaslat törvénné váltát. Ha a szélsőbal-
nak agyonbeszélési vita a czélja, e czél-
ját elérheti ugyan, de egészen más irány-
ban, mint ő maga óhajta.

Agyonbeszélheti önnömagát, de a
törvényjavaslatot soha többé. Rosszul
ismerik gróf Szapáry Gyulát azok, kik
azt vélik, hogy holmi obstrukciósérlet-
tel megpuhíthatják őt. Nem olyan fából
van faragva ez az államférfi, a kiből

az ellenzéki vezérek ellenállás nélküli
bábút készíthetnek. Kemény öntésű állam-
férfi a miniszterelnök, aki sem ellenfelei-
nek taktikája által megfélemlíteni nem
engedi magát, sem zavarba nem hozható.
Tudja a miniszterelnök, hogy a párt,
melynek vezére ő, és e párttal együtt a
mérsékelt ellenzék öszintén s teljes oda-
adással támogatják a reformot. Tudja,
hogy a közvélemény tulnyomó része ör-
vendve helyesli az államossitást. Es nap-
ról-napra látja szaporodni az eseteket,
hogy maguk a vármegegyék, melyeknek
fogadatlán védőitül tolják fel magukat a
szélsőbal tagjai, kérvényeket intéznek az
országgyűléshez, melyekben a reform
gyors keresztülvitelét kéri.

Mind ezt tudja s látja gróf Szapáry
Gyula és ő valóban nem azaz ember,
aki ily körülmények közt ellenzéki manő-
verek által, letériteni engedné magát
arról az útról, melyet tapasztalt állam-
férfiúi érzékével helyesnek ismert fel.
Három tényező tart gróf Szapáry irány-
adónak magatartására: a parlamentet, a
közvéleményt és a köztörvényhatóságokat.
Mindeme tényezőkre nézve megvan azon
megnyugtató meggyőződése, hogy tul-
nyomó többségükben legmelegebb rokon-
szenvüket a reform-mű felé fordítják.
Káröltve e rokonszenvvel, bátran küzd-
térre hivatja ki a szélsőbal obstrukciós
kedvteléseit.

A miniszterelnök oda fogja juttatni
s odajutathatja a dolgot, hogy a szélső-
bal az egész világ szemé láttára fogja
megmutatni ajult tehetetlenségét.

Mert, hogy az obstrukcióból nem
jön ki más, arról mindenki biztos lehet,
aki ismeri a helyzetet. A reform ellenzői
egyideig még elő fognak egyet-mást
szémbelni az almos háznak, de az általán-
os részvétlenséggel szemben csakhamar
szégyenkezve fogják elhagyni a csatatér-
t. Az ország pedig látni fogja, hogy

gróf Szapáry Gyula eszméi a nemzet
előrehaladását, a függetlenségi pártéi
ellenben a tespedést, az elasztást, minden
újítás támadását jelentik. Es az általán-
os választásoknál, melyek pedig már a
küszöbön állnak, majd e szerint alkal-
mazkodik az ország.

Parlamentári hírek. Andrassy Géza gróf
szabadelvűpárti képviselőjelöltet a rosznyói
választókerület egyhangúlag, lelkesedéssel kép-
viselővé választotta. Id. Teleki Domokos
gróf a szabadelvűpárt elnökéhez, báró Pod-
maniczky Frigyeshez intézett levelében kijel-
enti, hogy a közigazgatási javaslat miatt
kijelöl a szabadelvűpártból.

Országgyűlés.

Jun. 10.

Erdekes napja volt ma a képviselőhá-
znak. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök-
nek a közigazgatási törvényjavaslat szerkesz-
tésében főmunkatársa Szalavszky Gyula állam-
titkár beszélt ma a törvényjavaslat mellett.
Első beszéde volt ez a belügyminiszteri állam-
titkárnak, ki mióta Szapáry gróf a nyitra-
megyei főispáni székből az államtitkári
állásra meghívta, folytonos munkában és tel-
jes visszavonultságban töltötte idejét.

Kimutatta Szalavszky, hogy az ellenzéki
álláspont, a mely megtámadja az államossitást,
ezzel veszélyeztetni 1848-nak legnagyobb viv-
mányát, az állam egységét. A nép alkotmá-
nyos jogát nem a megyei, hanem a ország-
gyűlési választás biztosítja. Ha a kormányt
a hatalmi politika vezérelné, ugy nem volna
szüksége a közigazgatást államossítani, hiszen
tizöt éven át nagy többségre tett szert a
választási rendszer mellett is, sőt többsége
választásról választásra nőtt.

Szembe állította Szalavszky a kinevezési
rendszert a választással s így mutatta ki
az előbbinek előnyeit, melyek között első
sorban említendő az, hogy az államhatalom
teljes és gyors érvényesülését biztosítja s
hogy a vármegegyi hivatalokba kvalifikált
elemeket fog ültetni.

Hogy a kinevezett tisztviselőkkel mily
eredményeket lehet elérni, azt a közélet
minlen terén látjuk s a közigazgatás kine-

vezett tisztviselői is csak emelni fogják a köz-
igazgatás színvonalát.

A vármegegyi önkormányzat hatási örét
a törvényjavaslat oly tóra szabta, amely
keret-t maga az önkormányzat képes betölteni.
Több jogot és munkát nem lehet addig az
önkormányzatra ruházni, még nem tudjuk,
hogy a most reá rakott terhet is elbirja-e?

Beszédt azzal fejezte be Szalavszky,
hogy kegyelettel emlékezett meg Grünwald
Bélaról a közigazgatás államossításának elhunyt
bajnokáról. Az államtitkár énéken helyeselte
a szabadelvűpárt s beszéde végén számosan
üdvözölték.

Kivüle beszélték még a mai ülésén
Tóth Ernő, Almásy Sándor és Májthényi
Adám, még pedig a municizipalizmus
mellett. Prónay Dezső báró pedig félreér-
tetett szavait igazította helyre.

Az ülés végén interpellációkat terjesz-
tett elő.

Társadalmi veszéyek.

(M. F.) Európa kormányhatalmai erősen
elbizakodtak és látszólag van ez elbizakodott-
ságnak alapja. Több mint egy évtized óta
világszerte azt tapasztaljuk, hogy kormányok
és törvényhozások az állam vagy egy-egy
kiváltságos osztály, sőt az osztálynak is csak
kisebbsége érdekében valóságos kizsákmá-
nyolják az őszegséget. A direkt és indirekt
adókat folytonosan emelik, vámsorompókat
állítanak fel állambeviteli tilalmat bocsátanak
ki, mely intézkedések közösen megrdágítják
az életet és ezt a rendszert még egyre tej-
lesztik, mely komoly ellentállást még nem
fejtettek ki ellene. Azonban a század még
nem mult el és a rendszernek változnia
kell, mert különben megrázkódattatás nélkül
alig fogunk az új századba léphetni.

A sztrájkok sohasem voltak oly gyakori-
ak és különösen oly nagy terjedelműek, mint
napjainkban. Minden bizonynyal az igazítás és
félrevezetésnek is van ebben része, de nagy
rövidlátóság lenne feltenni, hogy csak is az
igazítások következményei a sztrájkok és a
munkások elégtelenségének egyéb nyilván-
ulásai. Az igazításnak is csak akkor lehet
hatása, ha igazításra a viszonyok kedveznek,
ha van az igazításra legalább félig medve ok.
Es vajjon nyugodt lelkiismerettel lehet-e áll-
tani, hogy ok nincsen? Bizonyára nem, és

kiállani. Minden holmiját szétszedték s szemé-
lyével vagy bántak a vizsgálóknak mint szok-
tak az angol tolvajnyokkal. De ő oly ügyesen
el tudta rejteni a kis lelvékeket, hogy soha
semmit sem talált nála a rendőrség. Egyszer
a fehérművek szegélyébe voltak a papiros-
darabok bevarrva; mások a ruhák volánt-jai
közé voltak rejtve. Így számtalan elmés módon
tudta az iratokat becsempészni. Megtörtént az
is, hogy egyszer maga a rendőrkém hozta át
a határon a levelezést. Ugyanis egy nyugdíjas
tiszt nagyban csapta a grófnak a levét ut-
közben; a grófné nyájasan társalgott vele és
megmutatta neki az albumot, melyet Párisban
vett; gyönyörű afrikai tájak és vadászatok,
katonai jelenetek és csaták voltak a könyv-
ben. A tiszt elragadtatással nézte.

— Kérem — mondá a grófné — tartsa
e könyvet magánál, a mig Prágába érünk;
ezek a goromba fináncok majd lapozás köz-
ben összetörnek a képeket. A penzionátus tiszt
örömmel kedveskedett; a könyv szerencsésen
átjött a határon. — Az albumnak egy rejtke
volt, melyet egy kép lecsukott és egészen
észrevehetetlené tett.

1865 elején a rendőrség megunt a dolgot
s a miniszter kiadta az elfogatási parancsot,
hanem a grófné szerencséjére a Schmerling-
kabinet megbukott és Majláth lett kancellár.
— Ekkor aztán elfogatásról nem lehetett többé
szó, miután ez időben Tisza Kálmántól el-
kezdve, — mindenki konspirált; nyíltan szer-
vezték az új honvédszapatokat a jövő háboru
esetére.

Megtörtént a kiegészés az emigráció
vezérei hazajöttek és a grófné elfeledték; az
utazások és a külföldi tartózkodás teljesen
felemésztették a grófné vagonját.

Debreczenben élt aztán s ott is a köz-
életben szerepelt és a jótékonyaság terén mű-
ködött. Mikor egyszer egy ismerős angol ur-
hölgynek elbeszéltem, minő politikai szerepet
vállalt magára Mikó Róza, az angol nő ezt
jegyezte meg reá:

— Ez az asszony Magyarországnak be-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Szegény dalok.

Szegény dalok, halvány dalok:
A miket én mondogatok:
Egy buborék csak mindenik,
Mire föl száll, összetörök.

De az, a mit szívem érez,
Mig az a dal egészszé lesz,
Az a sugár, mi ott rezeg
Ilyenkor a szívem felett.

És körülöz arany szállal,
Édes angyal-álmódással,
Föl a mennybe ugy száll velem:
Ez, ez az én költészetem!

De ez dallá sohsem lehet,
Elszáll, mire felébredek.
Szívem hangos dobogása:
Tán a szárnya csattogása?

Nem mutatja magát dalban,
Mert tündér tán, láthatatlan?
S csak ugy jár itt félve, titkon,
Hogy engemet bolondítson!

Szabolcska Mihály.

Egy derék magyar nő.*)

— gróf Bethlen Mikó Róza —

Debreczenben egy politikus asszony halt
meg, ki az ötvenes és hatvanas években ne-
vezetes politikai szerepet játszott és életének
nagy részét, valamint egész vagyonát a haza
szolgálatának szentelte. E nő neve Mikó
Róza grófné; született 1824-ben Háromszéken,
vagyos szüléktől s ősei fészében nevelkedett,
mig 1846-ban Mikes Kelemen gróf neje
nem lett

*) A „Budapesti Hirlap“ból.

ZIKR.
gőzmalom
yeinek
L. DEBRECZENBEN
án Budapesten tar-
alomgyűlésen megál-
1 én életbe lépet-
llítási módokatokra
ények szerint.
100 kí
18.60
17.60
17.40
17.—
16.40
16.20
15.80
15.—
14.60
14.—
13.40
á 70 kígr. 12.40
á 70 kígr. 10.—
á 50 kígr. —.—
50 " 5.40
á 50 kígr. 4.60
korpa árából eddig
eddmény a fennem-
szintén beszűntet-
orilis 21.
dobány, hanem a papír
százó, hogy a haszná-
mal használható a
IS
ÉRES
IANS
ismerték el. Gyárunk
ig ugyanann yi papirt
ve s vannak oly gyárt-
ségeit is leszállítják és
mea cigarettázó a mi
nak, minden más cigár-
neve áll
ES
alatt léteznek.
Borral használna kiterjedt kedveltségnek örvend.
szives jó
hán.
keres-
tár:
rb. kir.
szállít-
Erzse-
tatja.

igen komoly feladat kormány és törvényhozásoknak gondoskodni arról, hogy ez az ok megszűnjék.

A termelés egyre több nehézségekbe ütközik, mert folytonosan szaporodnak az eladási és értékesítési akadályok. És azt tapasztaljuk, hogy a legnagyobb politikai érdekért sem hajlandók az államok egymásnak ösztönözni gazdasági engedményeket tenni.

Ez azonban mellékes, Franciaország előbb-utóbb ki fog ábrándulni abból a hitéből, hogy akár politikai, akár pedig gazdasági céljainak megnyerhesse a csári birodalom támogatását vagy csak jóakarátát is. A republikánus Franciaország undort gerjesztőleg hajlong a kancsuka előtt és hágtörbüléssel csak annyit volt képes elérni, hogy a francia államhatalom képviselőit egy-egy muszka rendjellel tüntették ki, de a gazdasági közlekedést a moszkvai-francia kiállítás útján, Oroszország a leghatározottabban visszautasította.

Mint a bábbal, úgy játszik a francia védvamos párt a kormányval és ez bár tudja, hogy játéktárgya, túri a játékot csak-hogy uralmon maradjon. Ez a rövidlátó miniszterium nem veszi észre, hogy tulajdonképpen már nem kormányoz, hanem általa kormányoz a védvamos párt, mely alkalomadtán egészen mellőzni fogja a jelenlegi kormány tagjait, hogy helyükre saját vezéreit ültesse.

Bár a francia vámemelések bennünket is igen közelről érdekelnék, mert ezek alatt sok fontos kivitelű cikkünk fog szenvedni, alapjában véve közönyösek lehetünk a francia kormány visszatetszést szülő kétszínű magatartása iránt. Az utolsó évtizedben már meglehetősen hozzá szoktunk a különböző vámboszantásokhoz és a mi a francia kormány magatartását illeti, annak egyszerű megróváásával, napirendre térhetnénk felette.

Ha van Franciaország és Páris, van Németország és Berlin. A német nép türelmes, képes zugulódás nélkül nagy terheket elviselni és türelmessége mellett különösen fényes bizonyítványt állított ki, hogy a drákói szigorúsága szocialista törvény sem idézett elő nagyobb emóciózt, mert kevésbé türelmes nemzetnél ily törvény biztosan forradalmat provokált volna. A francia kormány nem alkot ugyan szocialista és ahoz hasonló törvényeket, de ezeknél sokkal veszedelmesebb az a vámtörvény, melyet most tárgyal a francia képviselői kamara és a mely a leggyakoribb fogyasztási és használati cikkek árát 25-50, sőt 100 százalékkal is meg fogja drágítani. A kevésbé bátor francia védvamosok is azzal biztatják magukat, hogy a nép elégtelensége az új vámtörvénynek legfeljebb abban fog nyilvánulni, hogy az új választásoknál egyes képviselők meg fognak bukni. Szemük előtt lebeg Észak-Amerika

példája, hol a Mac Kinley-billre szavazók nagy része az új választásoknál megbukott ugyan, de a Mac-Kinley-féle vámtörvény fönnáll változatlanul. Mennyire nem ismerik a francia védvamos képviselők saját hazájuk történetét! A francia és különösen a párisi nép nem oly türelmes, mint a német és ha boszut forral, azt egészen más alakban hajtja végre mint az északamerikai. Hiszen, ha csak arról van szó, hogy a jelenlegi védvamos törvényjavaslat mellett szavazó képviselők egy része ki fog bukni abban még mi veszély sem jelenék. De Páris lakossága, ha élelmészézt rossz aratások nélkül megneghezitik, ha ruházódását megrágitják, a parlament épülete elé szokott vonulni és ott követeli, hogy a reá nézve sérelmes törvényt szüntessék meg és ha követelést nem teljesítik, barikádokat emel és jaj Franciaországnak, jaj Európának, ha Páris utcáin az első polgári vér foly!

Nem szeretjük a sötét színek használatát, azért nem folytatjuk tovább a bekövetkező események leírását. De midőn látjuk, hogy a francia parlament és kormány bűnös könyveléssel emeli törvényeregre az öngyilkosság jellegével bíró vámjavaslatot, nem zárkozhatunk el azon veszélyek jelzésétől, melyek e törvény életbeléptetése által Franciaország és az egész európai kontinens társadalmát fenyegetik.

Napi hírek. Tájékoztató.

- A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak. — Az ígató kiadó hivatal és az irattár a felelősek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óráig; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óráig.
- Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.
- Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.
- Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.
- Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órakor a „Margit-fürdő” nagytérképén.
- Junius 20. Radkivillai városi közgyűlés.
- Junius 20. „Zion” nyári tánc mulatság a „Dobos”-ban.
- Junius 21. Az Emke választmányi ülése d. e. a v. rosházán.
- Jun. 21. Baromi tenyészítő egyesület közgyűlése d. e. iparkamara.
- Junius 21. Négyeleti közgyűlés d. u. a város-házán.
- Junius 28. Iparoskór júniája a „Margit-fürdő”-ben
- Junius 28. Lódiájazás a nagyerdőn.

Meghívás. A Debreczen és vidéke baromi tenyészítő egyesülete 1891 június hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében rendes évi közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívattak. Debreczen 1891, június hó 7-én. Az elnökség.

Táncmulatság. A „Zion” debreczeni betegsegélyző egyesület által 1891. június hó 20-ik napján szombaton a nagyerdőn „Dobos”-ban saját pénztára javára zártkörű nyári táncmulatság tartatik. Beléptidij: Személyi jegy 1 frt, családijegy 3 frt. Jegyek előre válthatók: Weisz Sándor, Markus Miksa, um Miksa és Boros Testvérek urak üzletében. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor. Helyi vasut hajnali 3 órakor a közönség rendelkezésére áll. Hölgyek kéretnek lehetőleg egyszerű öltözetben megjelenni.

De hadd térjek a tárgyamra.

A mint egyszer néhány évvel ezelőtt György Vilmos jeles anthológiáját a „Koszorú”-t forgatnám egy vers ötlük szemembe: „A Tiszánál.” A mint elolvastam a verset és — mohón visszaalapoza elolvastam a vers fölött költőjének előttem teljesen ismeretlen nevét, a Kovács Gyulát: szinte meghökken-tem. Milyen ragyogó költészet és milyen obskurus név; S mily meglepő szinompája mily művészi bírása nyelvünknek! De a mi leginkább megkapott e költeményben, az annak felhős borongós, halálsejtelmes hangulata volt. S e hangulatban sommi mesterkél. Mintha egy hervadó rózsza lehetne volna felém fogó illatát.

A költeményt megelőző néhány sor jegyzetből tudtam meg azután, hogy a korán elhunyt költő verseit hajdani iskolatársa: Bihari Péter adta ki Debreczenben. Nyomban nyakamba vettem a várost és összébódorogtam az összes bud-pesti könyvesboltokat és antikváriumokat. Hiába, a könyv nem volt meg sehol! Nosza fogtam hát magamat egy vasárnap délelőtt és elzarándokoltam egykori professzorom Kinizsy utcai lakására. Nagy könyvgarmadában turkálva találtam. Bizonyosan nagyon el volt merítve tanulmányaiiban, mert meglehetősen kelletlenül egy fanyar „mi totazik?”-kel fogadott. Am alig értette meg jövevelem célját, midőn örömteljes meglepetéssel ugrott föl székeről és kevés híjja hogy a nyakamba nem bo-rukt. „A Kovács Gyula verseit akarja? Uljön le édes barátom, beszéljünk egy kicsit.”

Oh ifjúkornak varázshatalmu emléke te, hogy ki tudod forgatni kérges ridegségéből a lezárkozottab modoru tudóst is! Ott szemem láttára változott vissza debreczeni diákká.

Eljegyzés. Liedermann Herman helybeli kerekedő Eszti leányát, Ifj. Klein Mihály újhéértői kereskedő f. hó 7-én Debreczenben eljegyezte.

Jótekingóság. A Dóczy intézet fiatal leány növendékei mult heti táncmulatságuk jövedelméből 10 frt. 20 krt adományoztak a városi szegények pénztára javára.

A hortobágyi pusztá népessége. A hortobágyi legelőre az idén útezerrel hajtottak több jószágot, mint tavaly. Ez azonban korántsem jelenti a legelő jövedelmének emelkedését; mert a szarvasmarha állomány 1888. óta fokozatosan és nagy mértékben csökken; a sertések sokat emelkedett; emelkedett a juhok száma is. Azonban egy számos szarvas marháknak négy darab sertés vagy juh felel meg. A megejtett összeírás eredménye a következő: I. szarvasmarha, tenyész tehén 5211, bika 97, jármos ökör 1549, harmadú üsző 519, harmadú bika 206, ökörtinó 2164 (1888-ban 4738) egyéven aluli vegyes 2713, (1888-ban 3720) összesen 12459 db. (1888-ban volt 18432, 1889-ben 16034, 1890-ben 14585). II. 16, tenyész kanca 1206, csodór csikó 33, vegyes 2202, egy éven aluli 958, összesen 4399 db. (1888-ban volt 4101, 1889-ben 4026, 1890-ben 4201). III. sertés összesen 10391 db. (1888-ban 3670, 1889-ben 5236, 1890-ben 4014). IV. juh, tenyész juh, birka, ürü 23370, kos 695, összesen 24065 (1888-ban 22185, 1889-ben 23556, 1890-ben 23201). Az összes jószág állomány tehát 51314 drból áll, 1888-ban volt 48388, 1889-ben 48852, 1890-ben 46001 db.

Magy Szalontáról Debreczenig 55 krajczárért vasuton. Így eszelte ki a zóna előnyeit egy szalontai atyafi az új menetrendbeosztásából és sikerült is 55 krajczár Debreczenbe utazni vasuton némi apróbb séták időközki kitöltésével. — A szalontai indóháztól a madarászai állomás 10 percnyi távolság, tehát oda gyalogolt felült Madarászon és 15 krajczár elvitték Ösiig; az ösi állomástól a dülő utakon átment a püspöki állomásig 35 p. alatt az érkező vonatot, bevárta, jegyet váltott 15 krajczár Újfalug; ott lezárták a következő vonatot bevárva 10 krajczár Saápig utazott. — Saápról egy kissé hosszabb sétát tett a dülő utakon Kabáig 50 perz alatt; Kabán felült a vonatra és 15 krajczár bevitte a masina. Debreczenig. Az összes vasuti menetekért csak 55 krajczár fizetett. Már erre Baross bajosan számított, mikor a zónát csinálta.

Internatus kereskedelmi tanulók számára. Dr. B a y e r Ferenc, a debreczeni kereskedelmi akadémia növendéke számára Széchenyi utcai internatus rendezett be. A havi díj 30 frt. A növendékek egész teljes ellátásban (lakás, fűtés, világítás, élelmérés, mosás, kiszolgáltság) részesülnek, az igazgató lelkiismeretes gondozása alatt állanak. Az internatusnak azon torna tere olvasó, játszó szobája. Idegen nyelvek gyakorlására kiváló gond lesz fordítva. Jelentkezni aug. 1-ig lehet. Bővebb felvilágosítás szerezhető a prospektusokból.

Az István malom nagy raktára még mindig ég. Az a vélemény, hogy a földszinten lévő buza, liszt még több helyen épen van; csak ezután éri el a tűz ezt a réteget. Folyton dolgoznak a munkások és a tüzoltók. Az éjjel egy század honvédség virrasztott a veszedelmes hely körül. A megpredezett, kifelé hajló falak még mindig állanak. Pedig már kedden az hitték, hogy délutánra leomlanak. A malomtársaság vagyonmérlegéről tegnap közölték kiegészítéssel megemlítjük, hogy az említett 74040 frt osztalék tartalék

Elbeszélte aprólékosan, színes, meleg részletezzel debreczeni diákkorát, hogy látkak egyútt Kovács Gyulával a IV-dik kunyhóban, hogy milyen genialis küncz volt ez a kopott fu, az ő feledetlen Gyula pajtása, ki akkoriban nemesak a kollégiumnak, hanem az egész Debreczennek büszkesége volt és a kit az egész Debreczen elgyászolt, mikor 1861-ben 22 esztendő korában meghalt. Most éppen harmincz esztendeje. A költő rövid életrajzát nem igen tartják a jelentősebb mozzanatok. Eletének egyhangu folyása ellen ő maga is kifakadt nem egyszer; szenvedélyekre, szenvedésekre és ezek által hatalmasab inspirációkra vágyott.

Neve igazán 1859-ben — husz éves korában — kezdett közszájon forogni Debreczenben és a vidéken a Kazinczy Ferenc születése századik évfordulójára írt költeménye révén, melyből csak egy versszakot íktatok ide:

„Ne sirj! e föld a vértanuk hazája, Hol minden eszme áldozatra vár; Akkor derült itt lelkiük szivárványa, Ha mint a napfény meg van törve már. E honban fejt mindenki virágzást, Küzdésben elhullt öseink felett. Kiknek ragyogva összerezegő árnya A róna bűvös délibánya lett.”

Nem kevésbé megragadó volt másik alkalmi költeménye: „Széchenyi emlékezete”, melynek ezek valának kezdősorai:

„Hát porba hmla fenkült homlokod, Hol a borongva méldzó magyar Minden bánatja, busulása ült. Mint föllegomlás a nagy Alpesen?!”

alap, melyet pár évvel ezelőtt ilyen nem várt szerencsétlenségek esetére alapítottak a részvényesek érdekében. A tűzárk megbeesése még ma sem történet meg.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó rokonok, jó barátok, és ismerősök, kik feledetlen férjem végítességtételen megjelenésükkel és részvétükkel fájalminkat enyhitették, fogadják ezuttal is hálás köszönetünket. Özy. Jablonczay Kálmán és családja.

A vasárnapi munkaszünet szabályozása tárgyában kiadott kincisztri rendelet tervezetét, illetőleg az arra vonatkozólag a kereskedelmi és iparkamarák és az országos ipartestületek részéről beérkezett javaslatokat letárgyalta az országos ipartanács. A részletes tárgyalás során az ipartanács a kivételeknek a következő iparágakra való kiterjesztését ajánlotta: az üveggyártás bizonyos használat nem tűrő üzemeire, e cukorfinomításra, a kertészeti és a legszükségesebb művelési munkákra, a cseluloze iparra, a sajt készítésre, a mézesbábos iparra, a nyomda iparnál az állami és hatóságnyomatványokra és sürgős műsoros előállítására, a szódavizgyártásra, a tészta szárításra, szalámigyártásra, kenderáztatásra, a selyemgubó iparra, gyászráhák készítésére, a virágosokrok és az élesztők kihordására, az elemi csapások elhárításánál szükséges ipari munkákra a végre az élelmi iparnál (hentes, mézszáros, konyhakertészett sat.) a hétfő reggeli munkának megkezdése már hajnali két óra után engedélyeztetni javasoltattak. Az egyed a r u s á g i cikkekre nézve a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg kíván megállapodásra jutni s egyelőre arról van szó, hogy ez üzletek is vagy beárnak vasárnap délután, vagy pedig az egyedárúság tárgyát képező cikkekkel a többi áruktól teljesen elkülönítve tartoznak árulni s minden visszaadás esetén az árulási engedély megvonásával büntetettek. — Az ipari, gyári- és kereskedelmi iró d á k b a n a munka (levelezés, könyvelés stb.) csak vasárnap délelőtt 11 óráig fog megengedtetni. Ellenben kiterjesztetett a munkaszünet a borbély-, fodrász- és parókakészítő iparra, melyek üzői vasárnap déli 12 órakor tartoznak üzleteiket zárni és a fűszer-, bor-, thea-, csemege-, lisztkereskedésekre és szatócsokra, melyek csak vasárnap délelőtt 11 óráig lehetnek nyitva, a sátor alatti kofazületek, a speciális tej, gyümölcs és kenyérgeskedések azonban egész nap nyitva tarthatók. Altalában az a hangulat uralkodott, hogy egyrészt a kivételek csak ipari szempontból nagyon fontos és figyelmet érdemlő esetekben engedélyezendők; másrészt pedig a munkaszünet mindazokra is kiterjesztendő, a kik erre nézve óhajataik nyilvánították s a hol ez a közönség érdekeinek sérelme nélkül tényleg keresztül vihető.

Gyakornok kerestetik. Egy tisztességes családból való ifju Neidlinger G. egész irodájában mint gyakornok azonnal felvétetik.

A póttartalékosok szolgálati kötelezettsége. A hadügyminiszterium fontos határozatot hozott a közös hadsereg póttartalékosait illetőleg. Az a kérdés merült fel ugyanis, vajjon a póttartalékosok áthelyezett és elbocsátásuk előtt ki nem képzett póttartalékosok tekintettel az 1889-ik évi véderőtörvényi átmeneti szabályzatra, kötelesek-e a póttartalékosok fegyvergyakorlatára bevonulni és tartoznak-e hadmentességi adót fizetni? Az első kérdésben a hadügyminiszterium olyképen határozott, hogy tekintettel a véderőtörvény harmadik szakaszának második bekezdésére, mely szerint a póttartalék nyilvántartá-

Tehetsége azonban legerőteljesebben az „Árpád siri álma” című költeményében nyilatkozik meg. Az Árpád ajkaira adott exclamationából álljon itt mutatóba a következő részlet:

„Ne félj magyar! ... megrázom síromat, Megrándul vele a föld mindenütt, Es a halottak számadásra kelnek, Azt gondolván, hogy isten kardja itt. Tánad Lehel és kürtje megriadván, Harsány hatalmas csillagokra jut ... Hadur a rég nem hallott hangokou Pölibred, bárha dermedten aludt: Egyik lábát a Mátrán megfeszíti, A másikkal Kriván ormára hág; Tünderék lelke bus haragra indul, Sarka alatt megroppan a világ, Belemarkol a földnek üstökébe, Rengeti a rengeteg ormat, Mély menyörgés lesz harci indulója, Az ég kettéhasad, midőn sühint.”

Azt hiszem, hogy ez a pár rövidke idézet is meggyőzően tanszokdik a kitünő költői tehetségről, melyet oly korán veszítettünk el szegény Kovács Gyulában, kinek — ha csak egy évtizeddel tovább él — neve most kétségkívül a szépirodalom egyik álló csillaga.

Igy azonban csak futó csillag volt, mely behullott a vak éjbe, a feledésbe.

És így sirjához, ott a debreczeni temetőben, a halottak ünnepén nem zárandokolgat el a tömeg, hogy koszorúkkal borítsa azt és ékes beszédekkel őrizze meg emlékét. Csak

„Felleg borong át olykor csöndesen S hiszja záporát e hantokon.”

Ligeti Jenő.

*) „Füvárosi Lapok”-ból.

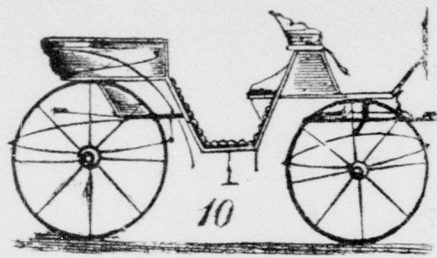
Legolcsóbb és legjobb minőségű
Majolika kályhák
 fehér, zöld és barna színekben, legszebb
 kivitelben,
 már 30 frttól kezdve
 nagy választékban kapható

Szent-Királyi Tivadar,
 műiparáru üzletében.
 Régi kályhák javítása és tisztítása
 elvállaltatik.

**Majolika és porcellán
 cserépkályhákat**

a legszebb kivitelben és elismert kitérő
 fűtőképességgel, a Szilács mellett
 Halászi első magyar agyagáru és
 kályha gyárból, előnyös árak mellett
 ajánl

Sesztina Lajos
 DEBRECZENBEN.

Elutazás miatt
 minden ami házáznál található
 szabad kézből eladó. u. m.
 mindenféle

kész kocsik, butorok, kony-
 hafelszerelések s sokféle ap-
 róságok.

Oravszky János
 kocsigyártó.

Debreczen, Darabos utca 1051. sz.
 sajtóház, a collegium sorjában.

Szabó Lajos fia

cégnél Debreczen, Rózsátér.

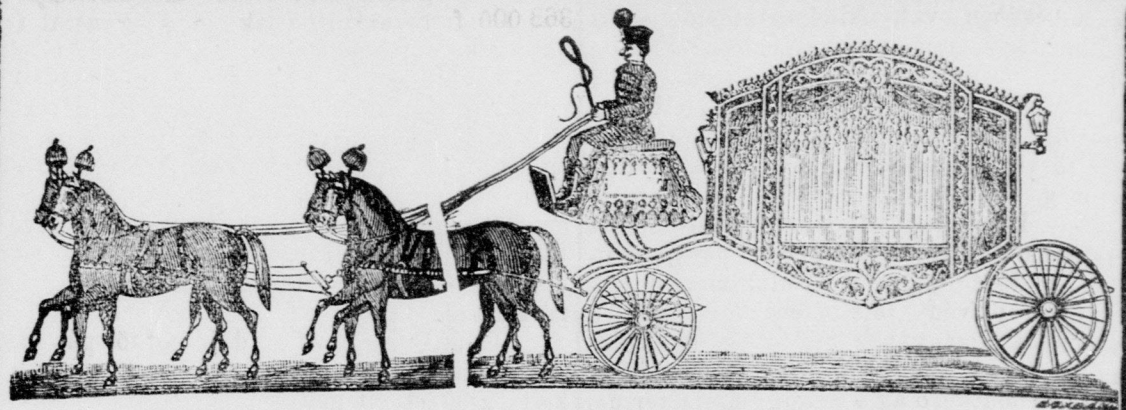
Nagy választékban kaphatók

Napernyők,

Női, férfi és gyermek

HARISNYÁK,

olcsó szabóff árakon.

Uj temetkezési intézet.

Dankó Mihály.

ujonnan berendezett temetkezési intézete
 DEBRECZENBEN. Czegléd-utca, 2155 a gyógyszerházzal szemben.

A n. é. közönség e ismerő bizalmánál fogva, b. tudomására hozom, miszerint
 üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkívántató

érez fa- és mindennemű

behuzott, egyszerű és diszes koporsók,

halotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szolgáltatnak ki.

Fő törekvésem leed mindíg a szolid verseny betartása mellett a szigorú pon-
 tosság és figyelem.

Elvállalom mindennemű temetések rendezését, helyben
 mint vidéken. — Hullaszállítást minden irányban.

Ercz, mű- és élővirágkoszorúk előállítását szalag felírás-
 sal — vagy a nélkül — a kor kívánalmaihoz mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott felek igé-
 nyeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1891. ápril hó.

Kiváló tisztelettel

DANKÓ MIHÁLY.

**AZ EGYESÜLT MAGYARHONI
 ÜVEG-GYÁRAK**

ELŐBB

Kubinka István K. és Fia

uj-antalgölgyi — üvegyár részvény-társaság —
 debreczeni raktárát (Piacz, 1903. Weisz Sándor
 ház, a megye házzal szemben) felosztván — a
 raktár helyiségben található összes

ÜVEG és PORCELLÁNÁRUK

igen olcsó leszállított
 árak mellett kiárusítatnak.

Tulhalmozott áruraktáram miatt

elhatároztam magamat, hogy áruimat, u. m.

Vásznakat, zefíreket, kávésterítékeket, fekete és színes selyem kendőket,
 nap és esernyőket,

különösen

férfi kalapokat, nyakkendőket,

férfi, női és gyermek cipőket, házi cipőket és papucsokat,
 bőrdöngőket, fehérneműeket, férfi és női ingeket,

háló pongyolkákat, kész színes lengyelkéket és kötényeket, finom nyári trikókat,

NŐI és GYERMEK HARISNYÁKAT,
 diszárúkat, tajtékpipákat, zsebkézek, zsebtárczákat, nagy pénzes erszényeket
 és nagyon sok itt fel nem sorolható

férfi és női ozikkeket

olcsó árak mellett

bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Az árakat oly annyira leszállítottam, hogy

teljesen gyári árakat számítok

és így helyben csakis nálam vásárolható legolcsóbban.

Szíves tömeges pártfogást kér mély tisztelettel

SCHÖNBERGER VILMOS

DEBRECZEN, a városháza alatt.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár
 részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák:

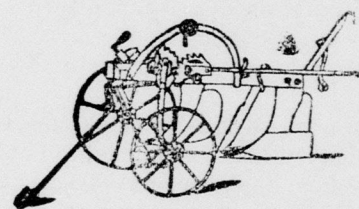
VI. külső Váci-ut 1696/99.

Városi iroda és raktár:

VI. Podmaniczky-utca 14.,

Ajánlja kitérő és szilárd szerkezetű,

gőz- és járgánycséplő-készületeit és számos első di-
 szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabad
 jakkal kitérített

mélyítő-ekéit,

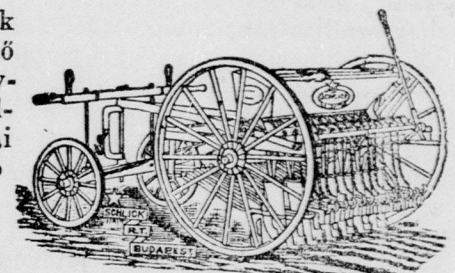
eredeti SCHLICK és VADITS-féle

egyvasu ekéit, — talajmivelő eszkö-
 zeit boronáit és rögtörő hengereit.

valamint

SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták
 (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő
 gégek, tengeri morzsológ és darálók, szab. Jókay-
 féle „Hungária” darológépek erőhajtásra, őrlőmal-
 mok és olajmalombereendezések. Eredeti amerikai
 kéveköttő és marokrakó aratógépek és fűkaszálo
 gépek, szállítható mezel vatutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak. Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérn.

Debreczenben mintaraktár TRNKA FERENCZ urnál.

A felséges királyi család kedvenc asztali itala

A KRONDORFI SAVANYUVIZ

a t. közönség figyelmébe ajánlatik mint a létező legkitünőbb
 savanyuviz.

KITÜNŐ BORVIZ.

Nagyhatású gyógyital a légzési, emésztési és vi-
 zelőszervek hurutos bántalmainál,

általában mindazon esetekben, melyeknél orvosi rendelet szerint sava-
 nyuviz használandó.

Magyarországi főraktár:

BAUER LAJOS és testvére

Budapest, V. Arany János utca 9.

Kapható mindenütt.